

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1994-1995

7 DECEMBER 1994

ONTWERP VAN DECREET

houdende goedkeuring van de volgende internationale akten :

Akkoord houdende oprichting van de Wereldhandelsorganisatie, Slotakte, Bijlagen IA, IB, IC, 2, 3 en 4, Besluiten en Verklaringen, en Memorandum van Akkoord inzake de verbintenissen betreffende financiële diensten, ondertekend te Marrakech op 15 april 1994*

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN.

RESULTATEN VAN DE MULTILATERALE NEGOCIATIES VAN DE URUGUAY ROUND

1. Procedure

De federale Minister van Buitenlandse Handel heeft onder voorbehoud van ratificatie op 15 april 1994 te Marrakech twee internationale akten ondertekend, zowel namens de Belgische Federatie als namens de Gemeenschappen en Gewesten. Na interministerieel en intern Vlaams overleg had de Vlaamse minister bevoegd voor Externe Betrekkingen per brief van 12 april 1994 namens de Vlaamse Regering de toestemming hiervoor gegeven, met verwijzing naar het op 8 maart 1994 ondertekende Samenwerkingsakkoord tussen de Federale regering en de Gemeenschappen en de Gewesten over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen.

Het zijn deze akten :

- de Slotakte waarin de resultaten van de multilaterale handelsbesprekingen in het kader van de Uruguay-ronde (U.R.) zijn neergelegd ;
- de Overeenkomst tot oprichting van de wereldhandelsorganisatie (WHO).

---

* Gedr. St., Senaat, 1994-1995, nr. 1211/1 - Bijlagen

11. Bespreking van de slotakte

De Slotakte werd ondertekend door de 125 deelnemers aan de U.R. Ze beëindigen daarmee de negotiaties officieel na meer dan 7 jaren onderhandelen en verbinden zich ertoe de bekomen resultaten aan hun respectieve autoriteiten voor aanvaarding of goedkeuring voor te leggen.

Door het ondertekenen van deze Slotakte komen de vertegenwoordigers van de regeringen en van de Europese Gemeenschappen, leden van de Commissie inzake handelsbesprekingen, overeen

– als passend de WHO-Overeenkomst ter overweging voor te leggen aan hun onderscheiden bevoegde autoriteiten met het oog op de goedkeuring van deze Overeenkomst in overeenstemming met hun procedures ; en

– de ministeriële verklaringen en besluiten aan te nemen.

De vertegenwoordigers komen overeen dat de WHO-Overeenkomst uit hoofde van artikel XIV van deze Overeenkomst openstaat voor aanvaarding-in haar geheel, door ondertekening of op ander wijze, door alle deelnemers.

Deelnemers die geen partij zijn bij de Algemene overeenkomst betreffende Tarieven en Handel moeten eerst de onderhandelingen voor hun toetreding tot de Algemene Overeenkomst hebben afgerond en partij daarbij zijn geworden voordat zij de WHO-Overeenkomst kunnen aanvaarden. Voor deelnemers die op de datum van de Slotakte geen partij zijn bij de Algemene Overeenkomst, zijn de Lijsten niet definitief en worden deze daarna aangevuld met het oog op de toetreding tot de Algemene Overeenkomst en de aanvaarding van de WHO-Overeenkomst van deze deelnemers.

11.1. Bespreking van de overeenkomst tot oprichting van de wereldhandelsorganisatie

1. Algemeen

Alle resultaten en verbintenissen van de U.R. zijn hierin opgenomen en bindend voor alle toekomstige leden van de Wereldhandelsorganisatie (WHO).

Door deze Overeenkomst wordt een nieuwe internationale organisatie opgericht die het gezamenlijk institutioneel kader zal uitmaken, waarin het sinds 1947 bestaande en aangepaste GATT-akkoord, de resultaten van de vorige negociatiecycli en van de U.R. volledig zijn opgenomen. De inwerkingtreding wordt voorzien op 1 januari 1995.

De WHO heeft als taak alle aangegane akkoorden uit te voeren en te beheren en zal in de toekomst het permanent orgaan zijn voor de multilaterale onderhandelingen inzake nieuwe regels en disciplines voor de internationale handel.

De WHO zal ook het mechanisme voor de geschillenregeling beheren en de nationale handelspolitiek van de lidstaten onderzoeken. De organisatie zal nauw samenwerken met het Internationaal Muntfonds en met de Wereldbank teneinde meer coherentie te hebben in het uitwerken van de economische politiek op wereldvlak.

De structuur van de WHO is de volgende.

Aan de top staat de Ministeriële Conferentie die minstens eens per twee jaren samenkomt en de algemene politiek van de WHO bepaalt. Tussen de zittingen van dit orgaan zal de

Algemene Raad verantwoordelijk zijn voor de goede functionering van de organisatie en voor de uitvoering van de ministeriële beslissingen. Het is tevens het orgaan voor de geschillenregeling en voor het onderzoek naar het handelsbeleid der lidstaten. Onder de bevoegdheid van de Algemene Raad worden drie Raden opgericht, respectievelijk verantwoordelijk voor de handel -in goederen en diensten en voor de handelsaspecten van de intellectuele eigendomsrechten.

De WHO zal ook een aantal Comitees behouden die reeds in het GATT-kader bestonden, maar bij de inwerkingtreding van de WHO zal er ook een Comitee voor Handel en Leefmilieu worden opgericht.

De oprichting van de WHO heeft juridisch drie belangrijke gevolgen :

– De landen die lid willen worden van de WHO moeten alle akkoorden en verplichtingen zonder uitzondering aanvaarden, zodat het vroegere „GATT à la carte” niet meer mogelijk is.

– Ieder lid zal zijn wetgeving in overeenstemming moeten brengen met de regels van de WHO, waardoor unilaterale maatregelen onwettig worden.

– Het nieuwe centrale orgaan voor de geschillenregeling, dat door de Algemene Raad wordt beheerd, zal zorgen voor een grote transparantie, stabiliteit en eenvormigheid in de procedures. Het zal een internationale jurisprudentie tot stand brengen zodat er meer voorspelbaarheid komt in het internationale handelssysteem.

2. Sectorieel

Enkel de akkoorden die relevant zijn voor het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap worden in dit document uitvoerig besproken.

a. Algemene overeenkomst voor Tarieven en Handel (G.A.T.T.) 1994

In de voor Vlaanderen relevante akkoorden die als bijlage bij de oprichting van de Wereldhandelsorganisatie werden opgenomen, bevindt zich in de eerste plaats het „General Agreement on Tariffs and Trade (GATT) 1994 dat in feite bestaat uit, enerzijds, de tekst van het oorspronkelijke GATT-akkoord van 30 oktober 1947 met latere amenderingen en wettelijke instrumenten, en, anderzijds, een aantal interpretatieve verklaringen bij sommige GATT-artikels.

Het Vlaamse Gewest is bevoegd inzake economie. Deze bevoegdheid moet worden uitgeoefend met inachtneming van de beginselen van het vrije verkeer van handel en nijverheid, alsook met inachtneming van het algemeen normatief kader van de monetair-economische unie (art. 6, VI, derde alinea, bijzonder wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zoals gewijzigd). Op de eerste plaats daarom heeft het Gewest een groot belang om zich, samen met de federale overheid en de andere gefedereerde overheden, tot dit Akkoord te verbinden.

Het eerste GATT-Akkoord werd op 30 oktober 1947 te Genève ondertekend door 23 landen, waaronder België. Het wordt sinds 1 januari 1948 door alle Verdragsluitende Partijen toegepast op basis van een “Voorlopig Protocol..” Einde april 1994 bedroeg het lidmaatschap reeds meer dan 120 leden. De toetreding van 21 aspirant-leden, waaronder China, Taiwan (Chinese Taipei), Rusland, Oekraïne e.a., wordt onderzocht in specifieke werkgroepen.

Het huidige GATT-akkoord telt 38 artikels. Deze bevatten het geheel van gedragsregels, waarbij getracht wordt de handelsbetrekkingen tussen de lidstaten in goede banen te leiden. Het GATT berust in hoofdzaak op drie principes, waarvan de eerste twee voor Vlaanderen relevant zijn :

– het principe van de meestbegunstigde natie (geen discriminatie) ;

– het principe van het wederzijds overleg tussen de verdragsluitende Partijen wanneer er zich een probleem in de internationale handel stelt ;

– het principe dat alleen douanetarieven zijn toegelaten om de industrie, handel en landbouw te beschermen.

Uitgaande van het beginsel dat elke discriminatie tussen de lidstaten onderling verboden is, houdt de meest begunstigingsclausule in dat elk voordeel, van welke aard ook (op het vlak van douanerechten, opheffing van invoerbelemmeringen, tenuitvoerlegging van handelsreglementeringen, enz . . .) toegestaan aan één contracterende partij, automatisch wordt uitgebreid tot alle ondertekenaars van deze Algemene Overeenkomst. Elke verdragsluitende partij kan dan aanspraak maken op de behandeling van de meestbegunstigde natie.

In sommige gevallen zijn preferentie bepalingen wel toegestaan zonder automatische uitbreiding tot alle lidstaten. Dit is ondermeer het geval bij de vorming van een doeanee-unie of van een vrijhandelszone (Art. XXIV).

Een tweede soort uitzonderingen zijn de Algemene Tarief Preferenties ten voordele van de ontwikkelingslanden (Hoofdstuk IV van GATT).

Het wederzijds overleg heeft tot doel een bemiddelende oplossing te vinden voor de moeilijkheden die kunnen ontstaan tussen de verdragsluitende Partijen. Wanneer de overlegprocedure faalt, kunnen de betrokken partijen hun conflict onderwerpen aan een geschillenprocedure. In het GATT 48-kader moest deze procedure door de partijen op basis van een consensus worden aanvaard. In het GATT'94 zijn de uitspraken bindend voor de partijen.

Aanvullingen ingevolge de Uruguay Ronde

Tijdens de Uruguay Ronde werden, zoals vermeld, een aantal interpretatieve verklaringen aan het GATT-48 Akkoord toegevoegd. Deze interpretatieve verklaringen hebben tot doel het GATT-systeem te moderniseren en een beter evenwicht tussen de rechten en plichten van de deelnemers te bekomen.

De voornaamste wijzigingen hebben betrekking op :

– Art. XI en Art. XVIII : versterking van de regels inzake de mogelijkheid om uitzonderingen op het GATT-Akkoord ingevolge betalingsbalansmoeilijkheden in te roepen, zodat deze niet worden aangewend voor protectionistische doeleinden.

– Art. XXV.5 : sterkere disciplines en beperking in de tijd van toegestane vrijstellingen (“waivers,”) met betrekking tot de bepalingen van het Akkoord.

– Art. XVII, XXIV, IIB en VII : verduidelijkingen van GATT-bepalingen inzake respectievelijk staatshandelsbedrijven, doeanee-unies en doeaneformaliteiten.

– Art. XXVIII : versterking van de rechten van uitvoerende landen bij wijzigingen inzake tariefconcessies.

Evaluatie

De bekomen resultaten beantwoorden grotendeels aan de onderhandelingsobjectieven van de Europese Unie. Wel zullen twee problemen na de Uruguay Ronde opnieuw moeten worden aangesneden, namelijk vooreerst het probleem van de “gradatie”, van de ontwikkelingslanden. Dit betekent de toekenning van een speciale behandeling naargelang de ontwikkelingsgraad van de betrokken landen in bepaalde productiesektoren, en vervolgens het probleem van de bepaling van doeanee-unies en vrijhandelszones.

b. Het Landbouwakkoord

Het Vlaams Gewest is bevoegd voor het landbouwbeleid en voor het economisch beleid, in dit verband meer bepaald voor de afzet en uitvoer van produkten (art. 6, V en VI, eerste alinea, 30, bijzondere wet van 8 augustus 1980).

Het Landbouwakkoord kwam in diverse etappes tot stand. De “Draft Final Act”, voorzag reeds in het vervangen van kwantitatieve restricties inzake de invoer van landbouwprodukten door doeanetarieven (“tarifikatie,”), en de geleidelijke vermindering van die tarieven met minstens 36 % over een periode van zes jaar. Ook was een afbouw voorzien van het gesubsidieerde uitvoervolume van landbouwprodukten met 24 %, en een inkrimping van de interne steun aan de landbouwsector met 20 %.

Ingevolge de Blair House overeenkomst die op 20 november 1992 tussen de Europese Commissie en de VS-regering tot stand kwam, werd de in de Draft Final Act voorziene vermindering van het gesubsidieerde uitvoervolume van 24 % gereduceerd tot 21 % en bekwam de EU dat compensatiebetalingen die aan de landbouwers werden uitgekeerd ingevolge het hervormde landbouwbeleid, uitgesloten worden van de verplichting om de interne steun te verminderen.

Een nieuwe bilaterale onderhandelingsronde tussen de VS en de EU leidde tot een bijkomende reeks verbeteringen die de weg vrijmaakten voor het definitieve akkoord. Het betreft ondermeer de opname van een onthoudingsclausule voor een duur van 9 jaar, waarbij beide partijen zich verbinden geen akties te ondernemen op grond van de Subsidiecode inzake de in het Landbouwakkoord toegelaten steunverleningen.

Het Landbouwakkoord is in meerdere opzichten gunstiger voor de EU dan de oorspronkelijke “Draft Final Act,”. Het biedt de EU de noodzakelijke bescherming voor het doorvoeren van het Hervormde Landbouwbeleid. Positief is eveneens het feit dat de uitvoermogelijkheden gevrijwaard blijven, en dat er een oplossing werd gevonden voor het probleem van de interne steun en van de afbouw van de voorraden. Negatief is evenwel dat er onder bepaalde hypothesen van productie en invoer volgens ramingen op het einde van de periode waarin het UR-landbouwakkoord moet worden uitgevoerd, er een zekere daling zou kunnen optreden van het Vlaamse inkomen uit landbouwarbeid. Deze daling zou grotendeels toe te schrijven zijn aan de niet hervormde sectoren. Hiervoor zou binnen EU-kader een oplossing moeten kunnen gezocht worden.

c. Het Akkoord inzake kledij en textiel

Op dit ogenblik wordt de wereldhandel inzake kledij en textiel geregeld door het Multivezelakkoord (MVA). De onderhandelingen in het kader van de Uruguay Ronde hadden tot doel deze sector geleidelijk te integreren in het GATT-kader en de modaliteiten van deze overgang vast te leggen.

Om de Westerse textielindustrie de gelegenheid te geven zich aan te passen, werd een overgangperiode van tien jaar na de inwerkingtreding van de WTO overeengekomen, onverdeeld in de volgende vier fasen. Bij de inwerkingtreding van de WTO zal 16 % van de handel onmiddellijk in GATT worden geïntegreerd, drie jaar later volgt nogmaals 17 %, en vier jaar daarop een bijkomende 18 %, zodat na zeven jaar reeds 51 % van de handel onder GATT-toezicht komt. De rest wordt geïntegreerd tegen het verstrijken van het tiende jaar. Elk land kan vrij bepalen welke textiel- of kledingproducten onder de vermelde percentages vallen.

Alle MVA-restricties die bestaan op 31 december 1994, worden overgedragen naar het nieuwe akkoord en blijven behouden tot de producten geïntegreerd worden in GATT. Voor producten die onder de restricties blijven vallen, bepaalt het Akkoord een formule om de bestaande groeipercentages te verhogen.

Zo moeten in fase 1 de producten die vielen onder het MVA met minstens 16 % kunnen groeien, in fase 2 met minstens 2.5 % boven het cijfer bereikt in fase 1, in fase 3 met nogmaals minstens 27 %. Deze groeipercentages wekken bezorgdheid bij de Europese industrie, terwijl anderzijds de ontwikkelingslanden moeilijkheden hebben met het feit dat meer dan de helft van de textielhandel pas na tien jaar zal worden vrijgemaakt.

Om ernstige schade van plotse invoerstijgingen uit bepaalde landen te beperken of dreigende schade te voorkomen, is voorzien in een specifieke vrijwaringsklausule die op elk ogenblik kan worden ingeroepen voor producten die nog niet in de GATT zijn geïntegreerd. Ook voorziet het Akkoord in een speciale behandeling voor kleine landen, nieuwkomers, niet-MVA-landen en de minst ontwikkelde landen. Eveneens werd de band met de versterkte GATT-regels en disciplines uitdrukkelijk vastgelegd in het Akkoord, meer bepaald inzake betere markttoegang, dumping, subsidies en intellectuele eigendom (namaak).

De subsidiëring van deze economische sector raakt dus de bevoegdheid van het Vlaams Gewest, steunend op artikel 6, VI, eerste en tweede alinea van de bijzondere wet – het gaat om het economisch beleid, meer bepaald de expansiesteun.

Wat de markttoegang betreft, bekwam de Europese Unie een aanzienlijke verbetering van het aanbod van de VSA, die deze sector traditioneel sterk beschermen met piektarieven. Als gevolg van de Uruguay Ronde zijn ook textielproducerende ontwikkelingslanden verplicht om hun markten voor textielproducten te openen. De EU tracht van India en Pakistan een grote marktopening te bekomen. Voorts zegde de EU bijzondere fondsen toe, vooral aan Portugal, om de textielindustrie te moderniseren.

d. Het Akkoord inzake de handelsaspecten van investeringsmaatregelen (TRIMS)

Vermits het Vlaams Gewest principieel bevoegd is voor het economisch beleid, kan het optreden inzake investeringsbeleid (art. 6, VI, eerste alinea, bijzondere wet van 8 augustus 1980).

Dit akkoord bevat regels voor het verbieden van investeringsmaatregelen met handelsversturende gevolgen, voor zover deze indruisen tegen de GATT-beginselen van nationale behandeling en de afbouw van kwantitatieve restricties. Het Akkoord bevat een niet-beperkende en illustratieve lijst van dit soort maatregelen, vooral deze inzake het verplichte

gebruik van lokale inputs ("local content,") en inzake verplichtingen met betrekking tot de lokale verkoop of andere voorschriften.

De verdragsluitende partijen zijn verplicht om de TRIMS die niet GATT-konform zijn te notificeren en ze geleidelijk uit te schakelen gedurende een overgangperiode.

Die periode bedraagt 2 jaar'voor ontwikkelde landen, 5 jaar voor ontwikkelingslanden en 7 jaar voor de minst-ontwikkelde landen. Er zal een speciaal comité worden opgericht om te waken over de uitvoering van het Akkoord. In een later stadium zal worden nagegaan of bijkomende regels inzake investeringen en concurrentie nodig zijn.

Het bereikte Akkoord wordt zeer positief ingeschat door de Europese industrie. Het is de eerste maal dat de ontwikkelingslanden regels in dit domein aanvaarden. Bovendien kon een verwijzing in de tekst naar restrictieve en anti-kompetitieve gedragingen van multinationale bedrijven worden voorkomen. De toepasbaarheid van de algemene GATT-regels geeft, met inbegrip van de geschillenregeling, een belangrijke juridische zekerheid voor het bedrijfsleven.

e. Het Akkoord inzake subsidies en compensatie maatregelen

Voor dit Akkoord kan opnieuw verwezen worden naar de bevoegdheid van het Vlaams Gewest inzake het economisch beleid, meer bepaald naar de expansiesteun (art. 6, VI, eerste en tweede alinea, bijzondere wet van 8 augustus 1980).

Het nieuwe Akkoord brengt belangrijke verbeteringen in de bestaande Subsidie-Code die in de Tokio-Round (1979) tot stand kwam. Er werd ditmaal een duidelijker definitie gegeven van de notie subsidie met de introductie van de nieuwe term "specifieke subsidie": het gaat om een overheidssubsidie die toegekend werd aan een bepaalde industrie of productiesector of aan een groep van ondernemingen. Alleen specifieke subsidies worden onderworpen aan de bepalingen van het nieuwe Akkoord.

Het Akkoord voorziet drie categorieën van subsidies :

– de verboden subsidies o.m. subsidies die slechts verleend worden op basis van export-resultaten of onder voorwaarde van het preferentieel gebruik van nationale producten,

– de subsidies die aanleiding kunnen geven tot actie vanwege derde landen wanneer ernstige schade wordt toegebracht aan hun eigen betrokken productiesector door het bestaan van een specifieke subsidie ; het Akkoord voorziet dat er een vermoeden van schade is wanneer de subsidie meer dan 5 % van de totale waarde van het product bedraagt,

– de toegelaten subsidies n.l. subsidies die niet specifiek zijn en specifieke subsidies die onder bepaalde voorwaarden zijn verleend als steun aan wetenschappelijk onderzoek en voor de pre-concurrentiële ontwikkelingsactiviteiten, alsmede aan bepaalde regionale en ecologische steunmaatregelen ; het is vooral de EU die heeft aangedrongen op de uitbreiding van de toegelaten subsidies tot deze laatst vernoemde categorie.

Eens dat de onderzoeksprocedures hebben vastgesteld dat er belangrijke schade werd berokkend, moet de steunmaatregel ofwel worden ingetrokken ofwel moeten er compensatiemaatregelen worden getroffen.

In afwachting van de afsluiting van een specifiek akkoord over de steun aan burgerlijke vliegtuigen worden een aantal disciplines van dit Akkoord niet op deze sector toegepast. Ook de landbouw wordt hiervan uitgesloten.

f. Het algemeen Akkoord inzake de handel in diensten (GATS)

De invoering van de dienstensector in de GATT-onderhandelingen beantwoordt aan het groeiend belang van deze sector in de wereldhandel: in de jaren tachtig verdubbelde de uitvoer van diensten in vergelijking met de goederenuitvoer. Een algemeen regulerend kader was aldus noodzakelijk geworden.

De voornaamste doelstelling bij de onderhandelingen bestond in het creëren van een multilateraal kader dat, in samenhang met een progressieve transparantie en vrijmaking, zou leiden tot de uitbreiding, groei en ontwikkeling van deze sector voor alle contracterende partijen.

De objecten van de Europese Unie tijdens de onderhandelingen waren dan ook:

- het opstellen van multilateraal gerespecteerde disciplines en regels die liberalisering ten goede komen,
- de algemene toepasselijkheid ervan, ook op regionaal niveau,
- een zo groot mogelijk aantal deelnemende landen, (eventueel een speciale behandeling voor de ontwikkelingslanden),
- het behoud van de reeds bestaande preferenties.

Het „General Agreement on Trade in Services” (GATS) bestaat uit drie delen:

1. het eigenlijke algemene kaderakkoord met bijlage dat voorziet in de multilaterale en progressieve liberalisering van alle dienstensectoren, met als uitgangspunt de meest-begunstigde-natie-clausule (MFN-clausule).

2. lijsten met verbintenissen waartoe de contracterende partijen bereid waren over te gaan bij het afsluiten van de Uruguay-Ronde, alsmede een lijst uitzonderingen op de meest-begunstigde-natie-clausule.

3. ministeriële beslissingen inzake de toekomstige werkprogramma's in de verschillende sectoren.

Om de onderhandelingen vorm te geven werd gewerkt met twee concepten, nl. in eerste instantie het toekennen van markttoegang (M.A.) aan buitenlandse dienstverlenende ondernemingen, en, indien dit kan verworven worden, in tweede instantie het verlenen van de nationale behandeling (N.T.). De contracterende partijen hebben nagegaan in hoeverre zij bereid waren voor het verlenen van M.A. en N.T. specifieke verbintenissen aan te gaan, en ze hebben deze verbintenissen in lijsten geconsolideerd op 15 december 1993. De Belgische lijst met verbintenissen maakt deel uit van de engagementen neergelegd door de Europese Commissie, in naam van de Gemeenschap en haar lidstaten.

In de maritieme transportsector bijvoorbeeld wordt op vrijwillige basis verder onderhandeld door geïnteresseerde partijen. In juni 1996 wordt van deze groep een rapport verwacht. De Europese Unie heeft geen verbintenissen aangeaan, evenmin als de V.S.A.

In de telecommunicatiesector wordt verder onderhandeld door geïnteresseerde partijen tot in april 1996. Vooralsnog

worden geen verbintenissen aangeaan in wat men noemt de „basis-telecom”-sector. Het economische belang van deze groeisector maakt het onontbeerlijk hem in de toekomst te onderwerpen aan de GATS-bepalingen, maar zowel het juridische kader waar de sector in de meeste landen in past als de snelle technologische ontwikkelingen zijn er oorzaak van dat de onderhandelaars zeer omzichtig zijn.

De Vlaamse Gemeenschap is bevoegd voor culturele aanlegenheden, meer bepaald voor het media-beleid (art. 4,50 en 60 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980). Deze bevoegdheid betreft de Gemeenschap bij de in dit Akkoord behandelde sector van de audio-visuele producten als diensten.

De Europees-Amerikaanse controverse in deze audiovisuele sector heeft niet de door Europa gewenste oplossing gekregen (exceptie of culturele specificiteit) en de sector wordt gewoon in de GATS-akkoorden betrokken zoals de andere dienstensectoren. De individuele situaties zijn echter zeer verschillend. De zorg van de Europese Unie om de culturele identiteit van de lidstaten te vrijwaren, door de ontwikkeling van een eigen Europese audiovisuele industrie, heeft ertoe geleid dat de Europese Unie geen verbintenissen heeft aangeaan en een zeer breed MFN-voorbehoud heeft aangenomen, zodat de sector voorlopig de facto buiten de overeenkomst is gebleven. De V.S.A. en Japan hebben echter wel engagementen genomen en géén afwijkingen gevraagd, zodat de sector voor beide zowel de facto als de jure deel uitmaakt van het Akkoord.

g. Het Akkoord inzake de regels en procedures voor de geschillenregeling

Gezien de algemene aard van dit Akkoord, zijn zowel het Gewest als de Gemeenschap betrokken partij. Beide kunnen zich verbinden tot de naleving van de procedure voor eventuele geschillen.

Het GATT-systeem voor de geschillenregeling wordt als een der meest essentiële pijlers beschouwd van het multilaterale handelssysteem. Het akkoord versterkt in aanzienlijke mate het huidig GATT-systeem voor de geschillenregeling, dat op basis van consensus werkt, door een groter automatisme in te voeren bij de beslissingen inzake de oprichting, het mandaat en de samenstelling van de speciale groepen (panels) die het geschil moeten behandelen.

Beslissingen terzake hangen niet meer af van de goedkeuring der betrokken partijen.

Andere vernieuwingen zijn de oprichting van een beroepsorgaan, van een geïntegreerd systeem waardoor de geschillen inzake de toepassing van alle akkoorden die in het WHO-Verdrag zijn opgenomen op gelijke wijze zullen geregeld worden en tenslotte de oprichting van een geschillenregelsorgaan dat de bevoegdheid terzake van de Algemene Raad en der verschillende Raden of Comités, die voorzien zijn in de akkoorden van de Uruguay Ronde, zal uitoefenen.

Vooraleer de procedure wordt aangevat is er, zoals voorheen, een consultatieprocedure tussen de betrokken partijen voorzien. Wanneer dit geen oplossing brengt binnen de zestig dagen, of wanneer wederzijds geen andere manier voor overeenkomst wordt verkozen, kan iedere eisende partij bij het geschillenregelsorgaan de oprichting van een panel aanvragen dat normaal binnen de zes maanden (drie maanden voor dringende zaken) zijn rapport moet neerleggen. Het rapport moet binnen de zestig dagen aanvaard worden door dit orgaan, tenzij er bij consensus beslist wordt het rapport

niet aan te nemen of indien een der partijen beroep aantekent.

Het beroepsorgaan zal zich binnen de zestig dagen enkel ten rechte uitspreken, niet ten gronde.

De uitspraak van het beroepsorgaan moet binnen de dertig dagen door het geschillenregelingsorgaan en zonder voorwaarden door de betrokken partijen worden aangenomen, tenzij dit orgaan bij consensus beslist dit niet te doen. De betrokken veroordeelde partij moet vervolgens het geschillenregelingsorgaan berichten hoe aan de aanvaarde uitspraak zal voldaan worden.

Er worden verder nog regels voorzien inzake de wederzijds aanvaarde compensatie of inzake de opheffing van concessies wanneer de uitspraak niet wordt nageleefd.

Dit nieuwe geschillenregelingsmechanisme dient aldus de rechtszekerheid, aangezien een verplicht multilateraal kader wordt geschapen waaraan de nationale wetgevingen zullen moeten aangepast worden. Daardoor is het unilateralisme niet meer mogelijk en door de automatische werking van dit systeem zijn blokkeringen ook uitgesloten, wat momenteel niet het geval is.

Het zal tevens toelaten een internationale jurisprudentie tot stand te brengen, zodat er meer voorspelbaarheid komt in het internationale handelssysteem.

In de bijlagen komen eveneens volgende domeinen aan bod die niet tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap behoren :

- het sanitair en fyto-sanitair akkoord
- het akkoord inzake technische handelsbelemmeringen (T.B.T.)
- het akkoord inzake anti-dumpingmaatregelen
- het akkoord inzake de evaluatie van de douanewaarde
- het akkoord inzake de inspectie voor verzending
- het akkoord inzake de oorsprongsregels
- het akkoord inzake de procedure voor invoerlicenties
- het akkoord inzake vrijwaringsmaatregelen
- het akkoord inzake de handelsaspecten van intellectuele eigendomsrechten (T.R.I.P.S.)
- mechanisme voor de evaluatie van de handelspolitiek (T.P.R.M.)
- het akkoord inzake publieke aanbestedingen

IV. Slotbeschouwingen

De Uruguay Ronde was, zowel wat de omvang van de concessies als wat de toepassingsdomeinen betreft, wel een van de meest succesvolle onderhandelingen die onder de GATT werden afgesloten en sommige waarnemers menen dan ook dat in de toekomst een dergelijke onderneming niet meer haalbaar is. Van de Uruguay Ronde wordt dan ook verwacht dat zij de nodige stimulansen zal geven voor een economische heropleving op wereldvlak.

De geslaagde beëindiging van de Uruguay Ronde betekent aanzienlijke voordelen van liberalisering voor de op export gerichte economie. De verbeterde GATT-regels versterken

immers het vertrouwen in de economie ; de handel wordt levendiger door het wegnemen van de doeane-belemmeringen ; de terugkeer naar de GATT van de textielhandel betekent een liberalisering van deze sector op termijn.

De afsluiting van een kaderovereenkomst voor diensten, een overeenkomst inzake de bescherming van de intellectuele eigendom en de hervorming van de wereldhandel in landbouwprodukten zijn allemaal factoren die de investeringen zullen bevorderen.

Het hogere gemeenschapsinkomen, dat uit handelsliberalisering voortvloeit, maakt meer besparingen en investeringen, en dus een snellere economische groei mogelijk.

Als gevolg van de uitvoering van de verbintenissen in de landbouwsector en de vermindering van de doeane-tarieven met ongeveer 40 % in de Europese Unie, de VS, Canada en Japan wordt de financiële injectie in de wereldeconomie door enkele organisaties (OESO, Wereldbank en GATT) geraamd op 213 tot 274 miljard dollar per jaar vanaf het jaar 2002. De Europese Unie zou hieruit het meeste voordeel halen.

De geraamde stijging van het wereldinkomen (tussen 0,75 en 1 % van het bruto nationaal produkt op wereldvlak in 2002) wordt door heel wat waarnemers als een minimum beschouwd. De ramingen houden immers geen rekening met moeilijk kwantificeerbare gevolgen zoals de wereldwijde stijging van het zaken- en konsumentenvertrouwen, de voordelen van een meer concurrentiële en sterker geïntegreerde wereldhandel en de verwachte impact van het GATTakkoord op de handel in diensten.

Voor Vlaanderen zijn de bereikte resultaten erg belangrijk vanwege het grote belang van de buitenlandse handel voor onze economie : die vertegenwoordigt immers ruim 70 % van het BNP van België, terwijl dit voor het merendeel van de industrielanden varieert tussen slechts 20 en 25 %. Er dient natuurlijk te worden onderstreept dat de internationale competitiviteit van de Vlaamse bedrijven een conditio sine qua non zal zijn om bij de handelsliberalisering baat te vinden i.p.v. er onder te lijden.

Sedert 1986, het jaar van de Punta del Este Verklaring, is het wereldbeeld opnieuw ingrijpend gewijzigd, evenals de economische problemen die daarmee samenhangen. Het is dus niet te verwonderen dat, ondanks de ambitieuze opzet van de Uruguay Ronde, er zich opnieuw een aantal uitdagingen stellen aan het wereldhandelssysteem, die om een spoedige aandacht vragen.

Het betreft ondermeer volgende thema's : handel en leefmilieu, handel en sociale bescherming, onder andere minimale arbeidsnormen, handel en concurrentie, handel en monetaire problemen, handel en restrictieve praktijken, enz. Het voorbereidend comité van de WHO heeft als opdracht het onderzoek van deze thema's aan te vatten, die dan later door de bevoegde instanties zullen behandeld worden.

Brussel, 7 december 1994.

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapbeleid,
Energie en Externe Betrekkingen,*

L. VAN DEN BRANDE

***De minister vice-president van de Vlaamse regering,
Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting,***

N. DE BATSELIER

***De Vlaamse minister van Openbare Werken,
Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden,***

T. KELCHTERMANS

***De Vlaamse minister van Cultuur,
en Brusselse Aangelegenheden,***

H. WECKX

De Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken,

L. VAN DEN BOSSCHE

***De Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel
en Staatshervorming,***

J. SAUWENS

***De Vlaamse minister van Tewerkstelling
en Sociale Aangelegenheden,***

L. DETIEGE

***De Vlaamse minister van Financiën en Begroting,
Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin,***

W. DEMEESTER-DE MEYER

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende goedkeuring van de volgende internationale akte :

Akkoord houdende oprichting van de Wereldhandelsorganisatie, Slotakte, Bijlagen IA, IB, IC, 2, 3 en 4, Besluiten en Verklaringen, en Memorandum van Akkoord inzake de-verbintenissen betreffende financiële diensten, gedaan te Marrakech op 15 april 1994

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse regering,

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De minister-president van de Vlaamse regering is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij de Vlaamse raad het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt

Enig artikel

Het Akkoord houdende oprichting van de Wereldhandelsorganisatie, Slotakte, Bijlagen IA, IB, IC, 2, 3 en 4, Besluiten en Verklaringen, en Memorandum van Akkoord inzake de verbintenissen betreffende financiële diensten, gedaan te Marrakech op 15 april 1994, zal wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, volkomen uitwerking hebben.

Brussel.

***De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapbeleid,
Energie en Externe Betrekkingen,***

L. VAN DEN BRANDE

***De minister vice-president van de Vlaamse regering,
Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting,***

N. DE BATSELIER

***De Vlaamse minister van Openbare Werken,
Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden,***

T. KELCHTERMANS

***De Vlaamse minister van Cultuur,
en Brusselse Aangelegenheden,***

H. WECKX

De Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken,

L. VAN DEN BOSSCHE

***De Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel
en Staatshervorming,***

J. SAUWENS

***De Vlaamse minister van Tewerkstelling
en Sociale Aangelegenheden,***

L. DETIEGE

***De Vlaamse minister van Financiën en Begroting,
Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin,***

W. DEMEESTER-DE MEYER

ONTWERP VAN DECREET

*De Vlaamse minister van Cultuur,
en Brusselse Aangelegenheden,*

H. WECKX

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse regering,

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De minister-president van de Vlaamse regering is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij de Vlaamse raad het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Enig artikel

Het Akkoord houdende oprichting van de Wereldhandelsorganisatie, Slotakte, Bijlagen IA, IB, IC, 2, 3 en 4, Besluiten en Verklaringen, en Memorandum van Akkoord inzake de verbintenissen betreffende financiële diensten, ondertekend te Marrakech op 15 april 1994, zullen wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, volkomen uitwerking hebben.

Brussel, 7 december 1994.

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapbeleid,
Energie en Externe Betrekkingen,*

L. VAN DEN BRANDE

*De minister vice-president van de Vlaamse regering,
Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting,*

N. DE BATSELIER

*De Vlaamse minister van Openbare Werken,
Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden,*

T. KELCHTERMANS

De Vlaamse *minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken,*

L. VAN DEN BOSSCHE

*De Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel
en Staatshervorming,*

J. SAUWENS

*De Vlaamse minister van Tewerkstelling
en Sociale Aangelegenheden,*

L. DETIEGE

*De Vlaamse minister van Financiën en Begroting,
Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin,*

W. DEMEESTER-DE MEYER